

██████████; ██████████, ██████████, a ██████████
██████████, ██████████, takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť ██████████ a sťažnosť ██████████, ██████████,
██████████, ██████████, ██████████ a ██████████ z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. novembra 2014 doručená sťažnosť ██████████, ██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Pojdákom, Sv. Cyrila a Metoda 842/12, Nová Dedinka, vo veci namietanej neústavnosti a nezákonnosti volieb starostu obce Vinodol (ďalej aj „obec“) konaných 15. novembra 2014.

Zo sťažnosti a zápisnice miestnej volebnej komisie o celkovom výsledku volieb starostu obce konaných 15. novembra 2014, ktorá tvorí prílohu k sťažnosti, vyplýva, že sťažovateľ kandidoval na funkciu starostu obce pod poradovým č. 1, pričom z celkového počtu 1 062 platne odovzdaných hlasov získal 482 platných hlasov, čo predstavuje 45,39 % z celkového počtu platne odovzdaných hlasov, a preto je aktívne legitimovaný na podanie sťažnosti podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v súlade s § 59 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Za starostu obce bol zvolený ██████████ (ďalej aj „odporca“ alebo „zvolený starosta“), ktorý vo voľbách získal 580 platných hlasov, t. j. o 98 viac hlasov ako sťažovateľ.

reálnych výsledkov volieb vyžiadal príslušnú volebnú dokumentáciu a prepočítal hlasy odovzdané vo voľbách kandidátom na poslancov obecného zastupiteľstva, ako i hlasy odovzdané vo voľbách starostu.

2. Porušovanie volebného moratória

Sťažovatelia tiež tvrdia, že v priebehu volieb do orgánov samosprávy obce došlo k porušeniu § 30 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „volebný zákon“ alebo „zákon o voľbách“), ktoré zakazuje vedenie volebnej kampane v čase volebného moratória. Sťažovatelia argumentujú čestnými vyhláseniami obyvateľov obce, ktoré tvoria prílohu sťažností. Podľa vyjadrení obsiahnutých v týchto čestných vyhláseniach malo dôjsť v čase volebného moratória k distribúcii propagačných letákov a materiálov jedného z kandidátov na starostu obce. Sťažovatelia tiež poukazujú na čestné vyhlásenie neúspešného kandidáta na starostu obce, v ktorom sa uvádza, že v deň konania volieb dostal propagačný leták kandidátov na poslancov obecného zastupiteľstva popísaný hanlivými a osočujúcimi výroky namierenými proti sťažovateľom. Sťažovatelia uvádzajú, že obdobné letáky boli umiestnené v rôznych častiach obce tak v deň volieb, ako aj v deň prechádzajúci konaniu volieb, teda v čase volebného moratória.

Sťažovateľ tiež tvrdí, že odporca na sociálnej sieti 14. novembra 2014 o 12.40 h okrem iného uviedol: „... *Máme len dve možnosti, pokračovanie súčasného stavu alebo ukončenie psychického teroru ktorý mnohých z Vás ubíja a ničí už v zárodku každú pozitívnu aktivitu pre obec, ktorú by sme mohli realizovať pri starostovi ktorý vníma názory občanov Vinodolu ako pozitívnu aktivitu pre obec, ktorú by sme mohli realizovať pri starostovi, ktorý vníma názory občanov Vinodolu ako pozitívnu energiu a novú silu pre Vinodol...*“ Sťažovateľ ďalej uvádza, že na sociálnej sieti v skupine pod názvom „Vinodol-otvorene“ *«bolo v čase moratória zároveň verejne uvádzané množstvo klamstiev a útokov na Sťažovateľa a tým tesne pred konaním volieb hrubo ovplyvňovaná skupina voličov. Mám za to a som presvedčený, že takýmto verejným „príhovorom“*

prostredníctvom verejne dostupnej sociálnej siete protikandidát hrubým spôsobom porušil zákon o voľbách do orgánov samosprávy obcí a to ustanovenia o volebnej kampani a jej zákaze v čase zákonom vymedzenom a zároveň hrubým spôsobom porušil zásadu rovnosti zbraní.».

3. Kupovanie hlasov

Sťažovatelia tvrdia, že v priebehu volieb došlo aj ku kupovaniu hlasov, pričom v tejto súvislosti poukazujú na ďalšie čestné vyhlásenia obyvateľov obce tvoriace prílohu sťažností. Obsahom týchto čestných vyhlásení je vyjadrenie, že im bola prisľúbená výhoda v prípade odovzdania svojho hlasu jednému z kandidátov na starostu obce.

Na základe argumentácie obsiahnutej v sťažnostiach sa sťažovatelia domáhajú, aby ústavný súd o nich rozhodol týmto nálezom:

„1) Voľby poslancov obecného zastupiteľstva obce Vinodol v rámci volieb do orgánov územnej samosprávy v obci Vinodol konané dňa 15. 11. 2014 sú neplatné.

2) Protikandidáti sú povinní spoločne a nerozdielne podľa ustanovení § 19 ods. 1 a § 24 ods. 2 zákona č. 114/1993 Z. z. Spravovací a rokovací poriadok Ústavného súdu Slovenskej republiky a podľa ustanovenia § 36 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov a ustanovenia § 11 ods. 3 v spojení s ustanovením § 1 ods. 3 Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v konaní pred ústavným súdom uhradiť trovy právneho zastúpenia advokátovi JUDr. Jozefovi Pojdákovi vo výške 340,90 Eur (2 úkony právnej pomoci á 134,- € - príprava a prevzatie právneho zastúpenie vrátane prvej porady s klientom, sťažnosť + 2x RP á 8,04 € + 20 % DPH) do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet...

3) Voľby starostu obce Vinodol v rámci volieb do orgánov územnej samosprávy v obci Vinodol konané dňa 15. 11. 2014 sú neplatné.

4) Kandidát [REDAKOVANÉ] je povinný podľa ustanovení § 19 ods. 1 a § 24 ods. 2 zákona č. 114/1993 Z. z. Spravovací a rokovací poriadok Ústavného súdu Slovenskej republiky a podľa ustanovenia § 36 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného

súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov a ustanovenia § 11 ods. 3 v spojení s ustanovením § 1 ods. 3 Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v konaní pred ústavným súdom uhradiť trovy právneho zastúpenia advokátovi JUDr. Jozefovi Pojdákovi vo výške 340,90 Eur (2 úkony právnej pomoci á 134,- € - príprava a prevzatie právneho zastúpenie vrátane prvej porady s klientom, sťažnosť + 2x RP á 8,04 € + 20 % DPH) do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet...“

Ešte pred predbežným prerokovaním sťažnosti sťažovateľa vyzval ústavný súd odporcu, aby sa vyjadril k sťažnosti. Vo vyjadrení, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 30. decembra 2014, zvolený starosta k jednotlivým námietkam okrem iného uvádza:

„1. Volebná komisia - chaos a neprofesionalita

S týmto bodom sťažnosti priamo nemám žiadny súvis, lebo na voľbách som bol aktívne iba ako volič. Len po osobnom stretnutí s predsedníčkou komisie po voľbách ohľadom vysvetlenia volebného incidentu, viem, že pozorovatelia neopísali reálny priebeh... Tiež som sa stretol s piatou nezávislou pozorovateľkou p. [REDAKOVANÉ], ktorá mi opísala volebné sčítanie úplne inak ako uvedení pozorovatelia. Dôkazom bezproblémového priebehu volieb a sčítania hlasov je volebná zápisnica bez pripomienok...

2. Umiestnenie pozorovateľov

Tu mám zato, že uvedení štyria pozorovatelia sa snažia iba napomôcť zmariť voľby, lebo vyššie popisujú ako sa voľby manipulovali a tu sa sťažujú ako boli ďaleko a nebolo možné získať objektívny poznatok. K tomuto len doplním, že v tom reálnom čase, žiaden z týchto pozorovateľov nenamietal, kde sedí a aký má dohľad...

3. Predvolebná kampaň

Moja volebná kampaň bola vedená v čestnom a morálnom duchu, vydal som pre občanov len jeden predvolebný leták s volebnými víziami, tento leták prikladám ako prílohu č. 2, ktorý bol daný do schránok 9. a 10. 11. 2014, čiže v čase zákonom povolenej volebnej kampane. Pre objektivitu dodávam, že dňa 15. 10. 2014 som dal rozniesť kartu obsahujúcu iba moju fotografiu, meno, priezvisko, vek, kandidát na starostu, nominant

a krátke heslo. Neboli tam žiadne sľuby, žiadny volebný program, čiže som určite dodržal tzv. rovnosť zbraní...

4. Leták kandidátov na poslancov popísaný hanlivými a osočujúcimi výroky na sťažovateľa

V tejto veci mám za to, že to je vykonštruovaná záležitosť na moju osobu. Čestne vyhlasujem, že s touto skutočnosťou nemám žiadny súvis a ani nikto z mojich blízkych a dodnes nemám vedomosť, čo na spomínanom letáku bolo vlastne napísané...

5. Moje vyjadrenie sa na sociálnej sieti 14. 11. 2014 o 12:40 hod.

Nakoľko na žiadnej sociálnej sieti nie som registrovaný, pod svojím ani iným menom, je celý tento bod vymyslený. Dňa 14. 11. 2014 v čase 12:40 hod. som bol na obchodnej ceste s mojím obchodným partnerom. Aj z toho vyplýva, že tento bod sťažnosti sa jednoznačne netýka mojej osoby...

6. Poškodzovanie a likvidácia materiálov sťažovateľa

... ja som nikomu nekázal a ani nikoho neposielal, aby ich plagáty išiel vyťahovať zo schránok, čiže toto obvinenie je neoprávnené voči mojej osobe a dištancujem sa od neho.

7. Ponúknutie výhod ak ma budú občania voliť

V tomto obvinení by som upozornil na to, že osoby, ktoré dali čestné vyhlásenie v tejto veci, ja osobne nepoznám. Len na záver chcem uistiť Ústavný súd, že som nikomu nič neponúkol a ani nedal za hlas, ktorý by mal vhoďiť do volebnej urny...

8. Manipulácia volieb členom volebnej komisie

K tomuto bodu sa nebudem a ani nechcem vyjadrovať, lebo si myslím že je nereálny a vykonštruovaný, je dokonca podané trestné oznámenie, čiže je to vecou orgánov činných v trestnom konaní.“

Dňa 23. decembra 2014 bola ústavnému súdu doručená kompletná volebná dokumentácia týkajúca sa volieb do orgánov samosprávy obce Vinodol uskutočnených 15. novembra 2014, ako aj kontaktné adresy členov miestnej volebnej komisie vrátane jej predsedníčky.

Uznesením sp. zn. PL. ÚS 62/2014 zo 17. decembra 2014 ústavný súd prijal sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie a uznesením sp. zn. PL. ÚS 66/2014 zo 17. decembra 2014 prijal na ďalšie konanie i sťažnosť sťažovateľov na funkciu poslanca, pričom druhým výrokom spojil obe sťažnosti na spoločné konanie, ktoré je ďalej vedené pod sp. zn. PL. ÚS 62/2014.

Po prijatí sťažností na ďalšie konanie ústavný súd požiadal zvolených poslancov Obecného zastupiteľstva obce Vinodol o vyjadrenie k sťažnosti sťažovateľov.

Zvolený poslanec [REDAKOVANÉ] v písomnom vyjadrení k sťažnosti z 27. januára 2015 uviedol, že považuje „*priebeh volieb za zákonný a ústavný. Sťažnosť proti výsledkom volieb pokladám za neopodstatnenú.*“.

Dňa 28. januára 2015 bolo ústavnému súdu doručené písomné vyjadrenie zvoleného poslanca [REDAKOVANÉ], v ktorom uvádza:

1. *Predmetnú sťažnosť pokladám za opodstatnenú.*
2. *Mám vedomosť o tom, že samotné sčítavanie hlasov bolo vykonávané vo dvojiciach, bez vzájomnej kontroly, pričom druhému z dvojice nebolo umožnené preveriť skutkový stav prepočítania hlasov.*
3. *Rovnako tvrdenia sťažovateľov sa zakladajú na pravde, kde pozorovatelia boli usadení na pripravené miesta v rohu miestnosti, odkiaľ v žiadnom prípade nemohli objektívne pozorovať sčítavanie hlasov.*
4. *Taktiež mám vedomosť o tom, že nebolo komisiou vykonané zapečatenie hlasovacích lístkov po ukončení volieb.*
5. *Zároveň potvrdzujem, že v čase volebného moratória t. j. dňa 14. 11. 2014 v popoludňajších hodinách, som obdržal propagačný leták, ktorý bol popísaný osočujúcimi a hanlivými výrokmi, aj k mojej osobe.*“

Zvolený poslanec [REDAKOVANÉ] vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 28. januára 2015 okrem iného uvádza:

«... Sťažovatelia uvádzajú chaotické a neprofesionálne konanie členov volebnej komisie... Dovoľte podotknúť, že väčšina členov komisie mala už skúsenosti z tejto práce, boli zástupcami rôznych politických strán a som presvedčený aj na základe rozhovorov s jednotlivými členmi miestnej volebnej komisie, že postupovali zákonne a zodpovedne. Osoby pozorovateľov uvedených v sťažnosti nemožno považovať za nestranných a dovoľím si vyjadriť presvedčenie, že v priamej konfrontácii by nedokázali obhájiť svoje tvrdenia podobne ako ostatní, ktorí podpísali „Čestné vyhlásenie“ uvedené v ktoromkoľvek bode sťažnosti.

Sťažovatelia tvrdia, že boli počas volebného moratória rozširované hanlivé materiály poškodzujúce povesť kandidáta na starostu [REDAKOVANÉ] ako aj samotných sťažovateľov, kandidátov na poslancov obecného zastupiteľstva. Tvrdia tiež, že v tomto čase boli do schránok rozširované aj volebné materiály iných kandidátov. Podstatnú časť volebnej kampane som osobne riadil a prehlasujem, že žiaden materiál nebol distribuovaný počas moratória. Roznos našich materiálov bol ukončený cca 4 hodiny pred začiatkom moratória...

Čestné vyhlásenie občanov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] ktoré má dosvedčiť, že im boli ponúknuté rôzne výhody v prípade, že budú voliť protikandáta musí každý, občan Vinodolu len s úsmevom odmietnuť ako zneužitie menovaných občanov. Dôvody sú zrejmé, lebo viac menej bol každý svojim spôsobom závislý na rozhodnutiach ex-starostu. Táto skutočnosť sa bude určite dať preukázať výsluchom.

Za nehoráznosť a ohováranie hodné trestného oznámenia na sťažovateľov, považujem ich tvrdenie v sťažnosti kde uvádzajú, že členka volebnej komisie vo Vinodole zmanipulovala výsledky volieb pripočítaním hlasov určitým kandidátom.»

Zvolený poslanec [REDAKOVANÉ] v písomnom vyjadrení k sťažnosti z 30. januára 2015 uvádza:

„Považujem celé podanie na nezákonnosť volieb za účelovo vykonštruované klamstvá zo strany ako pozorovateľov, samotných neúspešných poslancov ako aj zo strany osôb podpísaných pod Čestným vyhlásením. Nie je to prvý krát čo bol v našej obci zneužitý

inštitút čestného prehlásenia a svoje tvrdenia na výsluchu nebudú vedieť dostatočne obhájiť. Ja priebeh volieb považujem za zákonnú a ústavnú.

K volebnému moratóriu iba toľko že volebné materiály boli distribuované včas pred moratóriom a neboli tam žiadne hanlivé povest' poškodzujúce výrazy iba overené fakty zistené hl. kontrolórom obce.

Ohľadom volebnej komisie, plne stojím za ich vyjadrením ktoré uviedli vo svojom stanovisku nakoľko v komisii boli zastúpení členovia viacerých politických strán.

Sťažnosť na výsledok komunálnych volieb považujem za neopodstatnenú.“

Dňa 2. februára 2015 boli ústavnému súdu doručené obsahovo totožné písomné vyjadrenia zvolených poslankýň [REDACTED] a [REDACTED], v ktorých okrem iného uvádzajú:

„Pri sčítavaní hlasov som prítomná nebola, preto sa nemôžem k jeho priebehu vyjadriť. Sťažujúci pozorovatelia na jednej strane uvádzajú, že sčítanie hlasov bolo poznačené chaosom, neprofesionalitou a bez vzájomnej kontroly sčítania hlasov. Na druhej strane uvádzajú, že nebolo možné získať objektívny poznatok o reálnom sčítaní hlasov, čím si podľa môjho názoru odporujú. Podľa môjho názoru sťažujúcich sa pozorovateľov nemožno považovať za nestranných.

Vo volebnej komisii cez jej členov bolo zastúpené široké spektrum politických strán; čím bola podľa môjho názoru zabezpečená jej objektivita. Zápisnicu podpísali všetci členovia bez výhrad, nikto z členov nemal žiadne námietky ani výhrady.

Čo sa týka porušenia volebného moratória a rozširovania letáka popísaného hanlivými a osočujúcimi výroky - myslím, že toto tvrdenie nie je založené na pravde. Naša domácnosť ani domácnosti známych, ktorých som oslovila, nemali v čase volebného moratória doručené žiadne letáky. Tak isto som na žiadnom letáku nečítala hanlivé ani urážlivé výroky na bývalého starostu. O existencii takého letáka som sa dozvedela až z fotokópie sťažnosti, ktorá mi bola doručená z Ústavného súdu. Že by bol leták doručený iba bývalému starostovi, resp. sťažovateľom?

Čestné vyhlásenia podpísané občanmi, ktorým boli ponúkané rôzne výhody - oni vedia prečo to čestné vyhlásenie podpísali. To by bolo vhodné zistiť priamo od nich a možno aj priamou konfrontáciou s osobou, alebo osobami, ktoré im mali ponúkať rôzne výhody.“

Zvolený poslanec [REDAKOVANÉ] vo vyjadrení k sťažnosti z 3. februára 2015 uvádza:

„Nakoľko som nebol prítomný pri sčítavaní hlasov nemôžem podať svedectvo o priebehu sčítania, no napriek tomu som presvedčený, že voľby a samotné sčítanie hlasov prebehlo demokraticky a transparentne.

V tomto mojom presvedčení ma utvrdzuje fakt, že miestna volebná komisia bola zložená z členov, ktorí boli nominovaní širokým spektrom politických strán a tiež časť volebnej komisie sympatizovala s kandidátom na starostu p. [REDAKOVANÉ] a časť s kandidátom na starostu p. [REDAKOVANÉ]. Pri takomto zložení volebnej komisie nemohlo prísť ku chaosu, neprofesionalite a chybnému sčítaniu hlasov, o čom svedčí zápisnica podpísaná všetkými členmi volebnej komisie bez výhrad.

O tom, že si volebná komisia stojí za svojou prácou a výsledkami volieb svedčí aj vysvetlenie skutkového stavu, pod ktoré sa podpísali všetci členovia miestnej volebnej komisie a bolo zaslané Ústavnému súdu Slovenskej republiky.

Čo sa týka ďalších bodov sťažnosti ohľadne porušenia volebného moratória či prípadného kupovania hlasov, som presvedčený, že sú to len vykonštruované klamstvá. Niektorí ľudia, ktorí sú podpísaní pod čestnými prehláseniami k jednotlivým bodom sťažnosti dodnes nevedia čo podpísali. Celú sťažnosť vnímam ako zúfalý pokus neúspešného kandidáta na starostu, jeho rodinných príslušníkov a zopár prívržencov zvrátiť výsledok demokratických volieb vo Vinodole, ktoré ukončili 24 rokov trvajúcu samovládu jednej rodiny vo Vinodole.“

Zvolená poslankyňa [REDAKOVANÉ], vo svojom vyjadrení k sťažnosti okrem iného uvádza:

„... predvolebná kampaň bola zo strany protikandidátov neprofesionálna a protiústavná... mám zato, že vo viacerých prípadoch bol porušený zákon o voľbách

do orgánov samosprávy - roznášanie letákov mimo volebnej kampane, vyberanie propagačných letákov zo schránok manželkami kandidátov na poslancov do OZ, hrubé osočovanie a urážanie na letákoch, ktoré som obdržala v doobedňajších hodinách v deň volieb a na ktorých som bola osočovaná aj ja... Považujem rozhodnutie predsedníčky komisie [REDAKOVANÉ] za protiprávne, keďže neumožnila p. [REDAKOVANÉ] zúčastniť sa sčítavania hlasov, ako pozorovateľ a samotných pozorovateľov posadila na vyhradené stoličky cca 6 m od členov komisie, kde im nebolo umožnené zodpovedne pozorovať sčítanie hlasov... Za protiprávne taktiež považujem rozhodnutie predsedníčky komisie, kedy povolila členom miestnej volebnej komisie na žiadosť jedného člena prestávku v čase sčítavania hlasov, kedy členovia komisie svojvoľne opúšťali volebnú miestnosť. Za protiprávne taktiež považujem opúšťanie volebnej miestnosti počas sčítavania hlasov aj mimo prestávky.

Mám vedomosť o tom, že sčítavanie hlasov bolo chaotické, neprofesionálne a bez vzájomnej kontroly. S pozorovateľmi som bola v neustálom kontakte cez sms... za porušenie volebného zákona považujem fakt, že hlasovacie lístky údajne neboli členmi komisie zapečatené, že komisia neprepočítala nepoužité hlasovacie lístky. Taktiež som toho názoru, že nesedí počet hlasov pre starostu obce, nakoľko po spočítaní hlasov by mali chýbať 3 hlasovacie lístky... Za najzávažnejšie porušenie volebného zákona považujem pochybenie predsedkyne miestnej volebnej komisie [REDAKOVANÉ], keď vtedajšiemu starostovi obce p. [REDAKOVANÉ] neodovzdala po voľbách v zákonnej lehote zapečatené hlasovacie lístky. Mám vedomosť o tom, že p. [REDAKOVANÉ] si ich dňa 15. 12. 2014 (v deň odchodu na dovolenku) vypýtal a prevzal od predsedkyne komisii [REDAKOVANÉ] a zapisovateľky [REDAKOVANÉ]. Do tohto dňa mali byť údajne v kancelárii zapisovateľky [REDAKOVANÉ].“

II.

Všeobecné východiská pre rozhodovanie volebných sťažností

Podľa čl. 129 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy.

Podľa čl. 30 ods. 1 prvej vety ústavy občania majú právo zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov. Cudzinci s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky majú právo voliť a byť volení do orgánov samosprávy obcí a do orgánov samosprávy vyšších územných celkov.

Podľa čl. 30 ods. 3 ústavy volebné právo je všeobecné, rovné a priame a vykonáva sa tajným hlasovaním. Podmienky výkonu volebného práva ustanoví zákon.

Podľa čl. 30 ods. 4 ústavy občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

Podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže

- a) vyhlásiť voľby za neplatné,
- b) zrušiť napadnutý výsledok volieb,
- c) zrušiť rozhodnutie volebnej komisie a vyhlásiť za zvoleného toho, kto bol riadne zvolený,
- d) sťažnosť zamietnuť.

Podľa § 63 ods. 2 zákona o ústavnom súde v prípadoch uvedených v odseku 1 písm. a) až c) ústavný súd rozhoduje nálezom.

Podstatou ochrany ústavnosti vo volebných veciach je ochrana základných práv zaručených v čl. 30 ústavy, t. j. predovšetkým aktívneho a pasívneho volebného práva. Ústava garantuje všetkým oprávneným voličom voliť svojich zástupcov do voľbami kreovaných orgánov verejnej moci (aktívne volebné právo), t. j. rozhodovať o personálnom, resp. politickom zložení nimi volených orgánov verejnej moci (čl. 30 ods. 1 ústavy), pričom garantuje tiež všeobecnosť, rovnosť a priamosť volebného práva, ako aj jeho vykonanie tajným hlasovaním (čl. 30 ods. 3 ústavy). Zároveň ústava garantuje predovšetkým prostredníctvom čl. 30 ods. 4 možnosť (právo) občanov, a vo vzťahu k voľbám orgánov

územnej samosprávy aj cudzincov s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky (čl. 30 ods. 1 druhá veta ústavy), uchádzať sa o zvolenie do funkcie starostu obce alebo funkcie poslanca obecného zastupiteľstva za rovnakých podmienok [pasívne volebné právo (PL. ÚS 20/2011, m. m. PL. ÚS 18/07)].

Pod zákonnosťou volieb do orgánov územnej samosprávy treba rozumieť uskutočnenie volieb v súlade so všetkými dotknutými volebnými predpismi s právnou silou zákona (m. m. PL. ÚS 34/99 alebo PL. ÚS 82/07), pričom podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu zistená nezákonnosť volieb do orgánov územnej samosprávy musí byť v príčinnej súvislosti s takým následkom porušenia práv dotknutých osôb, ktoré je v konečnom dôsledku porušením volebného práva a jeho princípov (PL. ÚS 20/2011, m. m. PL. ÚS 21/94 alebo PL. ÚS 82/07).

Základným interpretačným pravidlom pre zákony, ktoré bližšie upravujú výkon politických práv, je čl. 31 ústavy, podľa ktorého zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Citované ustanovenie ústavy má priamu spojitosť so všetkými politickými právami vyjadrenými v ústave a svojou povahou ovplyvňuje formovanie politických síl v demokratickej spoločnosti. Slobodná súťaž politických síl nachádza svoje vyjadrenie predovšetkým vo voľbách a je základným predpokladom a podmienkou fungovania demokratického štátu (m. m. PL. ÚS 19/98, PL. ÚS 82/07).

Právomoc ústavného súdu zrušiť výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa uplatní len vtedy, ak k porušeniu zákona dôjde spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Na uplatnenie tohto oprávnenia ústavného súdu sa však vyžaduje hrubé alebo závažné porušenie, prípadne opätovné porušenie zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb (napr. PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 19/94, PL. ÚS 50/99). Inými slovami, každé porušenie volebného zákona nevyvoláva nevyhnutne neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta.

Ústavný súd každý prípad posudzuje materiálne, prihliada pritom tak na účel a zmysel volebného zákona, ako aj na princípy uznávané demokratickými štátmi. Neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta môže spôsobiť len tak závažné porušenie volebného zákona, ktoré už spochybňuje výsledky volieb a ktoré odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov.

Vo všeobecnosti platí, že na to, aby ústavný súd vyhovel volebnej sťažnosti, musia byť splnené tri základné predpoklady: a) zistenie protizákonnosti volieb, t. j. porušenie zákonov upravujúcich organizáciu a priebeh volieb, resp. zákonov, ktoré s nimi bezprostredne súvisia, b) príčinná súvislosť medzi zistenou protizákonnosťou volieb a sťažovateľom namietanou neplatnosťou volieb, resp. voľby kandidáta, a c) intenzita protizákonnosti volieb, ktorá už spochybňuje výsledky volieb a ktorá odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú (boli) prejavom skutočnej vôle voličov (m. m. PL. ÚS 73/07). Dôležitým komponentom volebného súdnictva je teda zisťovanie intenzity volebných nedostatkov z hľadiska ich vplyvu na rozhodovanie voličov a najmä na výsledok volieb.

Súčasťou zákonom predpísaných náležitostí volebnej sťažnosti sú aj dôvody, pre ktoré sa voľby napádajú, s označením dôkazov [§ 60 ods. 1 písm. b) zákona o ústavnom súde]. Vo vzťahu k voľbám, ktorých výsledok už bol uverejnený v zmysle príslušných ustanovení volebného zákona (v tomto prípade podľa § 45 volebného zákona), platí prezumpcia ich ústavnosti a zákonnosti, ktorá platí dovtedy, kým ústavný súd o voľbách napadnutých volebnou sťažnosťou v zmysle § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodne inak ako zamietnutím volebnej sťažnosti. Namietané protiústavné alebo nezákonné konanie musí mať priamy vplyv na dosiahnutý výsledok volieb. Túto skutočnosť musí sťažovateľ nielen namietiť, ale aj doložiť exaktnými dôkazmi. Nestačí samotné označenie dôkazov (PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 5/03 a PL. ÚS 35/03). Súčasťou zákonných náležitostí sťažnosti sú totiž aj dôvody, pre ktoré sa voľby napádajú, s označením dôkazov [§ 60 ods. 1 písm. b) zákona o ústavnom súde]. Funkcia ústavného súdu v rámci prieskumu ústavnosti a zákonnosti volieb nemôže byť vykladaná tak extenzívne, že by v konečnom dôsledku jeho činnosť mala

nahradzovať, prípadne doplňovať činnosť na to povolaných volebných či iných orgánov, a to dokonca v tom smere, že iba na základe špekulatívne formulovaných námietok bude ústavný súd podrobne rekonštruovať celý volebný proces (m. m. PL. ÚS 3/2010).

Vychádzajúc z uvedených kritérií a zásad, ústavný súd preskúmal námietky sťažovateľov jednotlivo, ako aj spoločne a na tomto základe následne formuloval svoje závery k obojm sťažnostiam.

III.

Preskúmanie námietok sťažovateľov a závery

III.1 Preskúmanie námietok sťažovateľov

III.1.1 K námietke neregulárneho priebehu a nesprávneho sčítania hlasov

Podľa § 15 ods. 4 volebného zákona okrsková volebná komisia

- a) zabezpečuje priebeh hlasovania, najmä dozerá na správne odovzdávanie hlasovacích lístkov a dbá na poriadok vo volebnej miestnosti,
- b) sčíta hlasy a vyhotoví zápisnicu o hlasovaní, ktorú dostane každý člen komisie; prvopis zápisnice bezodkladne predloží miestnej volebnej komisii,
- c) odovzdá volebné dokumenty do úschovy obci.

Podľa § 15 ods. 5 volebného zákona v obci, v ktorej je utvorený iba jeden volebný okrsk, sa okrsková volebná komisia neutvára; jej úlohy plní miestna volebná komisia.

V súlade s § 11 ods. 6 volebného zákona volebná komisia je uznášaniaschopná, ak je prítomná väčšina jej členov. Na platnosť uznesenia je potrebná väčšina hlasov prítomných členov. V prípade rovnosti hlasov sa návrh považuje za zamietnutý. O priebehu zasadania vyhotovuje volebná komisia zápisnicu.

Podľa § 43 ods. 1 volebného zákona miestna volebná komisia vyhotoví dvojmo zápisnicu o výsledku volieb v obci. Zápisnicu podpíše predseda a ostatní členovia komisie a zapisovateľ komisie. Dôvody odmietnutia podpisu sa poznamenajú.

V súlade s § 36 volebného zákona v miestnosti, kde okrsková volebná komisia sčíta hlasy, majú právo byť prítomní členovia volebných komisií vyššieho stupňa a pracovníci ich odborných (sumarizačných) útvarov, ako i osoby, ktorým na to dala povolenie okrsková volebná komisia.

Podľa § 37 volebného zákona do orgánov samosprávy obcí po ukončení hlasovania dá predseda okrskovej volebnej komisie zapečatiť nepoužité hlasovacie lístky a obálky a potom dá otvoriť volebnú schránku. Ak okrsková volebná komisia použila na výslovnú žiadosť jednotlivých voličov aj prenosnú volebnú schránku, komisia obsah schránok po ich otvorení zmieša. (odsek 1) Okrsková volebná komisia vyberie obálky s hlasovacími lístkami z volebnej schránky, spočíta obálky a porovná počet obálok so záznamami v zozname voličov. Neúradné obálky komisia vylúči. (odsek 2) Po vybratí hlasovacích lístkov z obálok okrsková volebná komisia rozdelí hlasovacie lístky pre voľby do obecného (mestského) zastupiteľstva a osobitne pre voľby starostu obce (primátora). Potom zistí počet platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov. Výsledky zapíše do zápisnice o hlasovaní. (odsek 3) Každý člen okrskovej volebnej komisie môže nazerať do hlasovacích lístkov. Predseda okrskovej volebnej komisie kontroluje správnosť sčítania hlasov. (odsek 4)

Podľa § 40 ods. 2 volebného zákona okrsková volebná komisia zapečatí hlasovacie lístky, obálky a zoznamy voličov a odovzdá ich spolu s ostatnými volebnými spismi obci do úschovy.

Na účely preskúmania námietky sťažovateľov o neregulárnom priebehu sčítavania hlasov, ktoré malo spôsobiť ich nesprávne sčítanie, ústavný súd prostredníctvom sudcu spravodajcu a v súlade s návrhom sťažovateľov uskutočnil 6. februára 2015 na Obecnom úrade vo Vinodole výsluch svedkov: [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]

██████████, ██████████, ██████████, ██████████ a ██████████
██████████.

Z výsluchu ██████████ vyplynulo, že bola pozorovateľkou vo voľbách do orgánov samosprávy 15. novembra 2014 v obci Vinodol, predsedníčke volebnej komisie ju nahlásila pani ██████████. Uviedla, že do volebnej miestnosti prišla tesne pred skončením volieb a bola prítomná pri sčítavaní hlasov, ktoré podľa jej vyjadrenia prebehlo tak, že hlasy na poslancov počítali členovia volebnej komisie po dvojiciach, pričom jeden diktoval a druhý z dvojice zapisoval. Hlasy na starostu sa počítali tak, že sa vytvorila pre každého z kandidátov jedna kôpka. Hlasy na starostu „nesedeli“, preto boli prepočítané viackrát, pričom spočiatku mal podľa výpovede svedkyne vychádzať ako víťaz pán ██████████, až následným opätovným sčítaním komisia dospela k záveru o víťazstve pána ██████████. Svedkyňa uviedla, že po jednom z prepočítaní hlasov iná pozorovateľka (pani ██████████) vykričla: „*máte v tom chaos*“ a žiadala hlasy na starostu opäť prepočítať. Svedkyňa uviedla, že po vyhlásení volebných výsledkov opustila volebnú miestnosť, zapečatenia volebnej dokumentácie sa nezúčastnila. Svedkyňa tiež uviedla, že jej nič nebránilo vo výhľade, keďže videla „*priamo*“ proces sčítania hlasov zo svojho miesta.

Svedkyňa ██████████ bola ako pozorovateľka nahlásená predsedníčke miestnej volebnej komisie taktiež pani ██████████, pričom vo svojej výpovedi uviedla, že pri prepočítavaní hlasov poslancov boli diktované čísla „*za aj proti*“, v podstate jej bolo podozrivé, že na jednotlivých hlasovacích lístkoch boli označení kandidáti „*za starostu i proti starostovi*“. Podľa názoru svedkyne vznikol pri prepočítavaní hlasovacích lístkov na starostu „*chaos, vždy vyšli iné čísla, nesedel celkový počet hlasov*“, preto sa museli hlasy opätovne prepočítavať. Žiadne výhrady proti priebehu sčítavania hlasov ako pozorovateľka neuviedla, i keď sa domnieva, že mohlo dôjsť zo strany volebnej komisie pri sčítaní hlasov na poslancov k pochybeniu, keďže sa podľa jej názoru výsledky sčítania prekontrolovať nedali. Svedkyňa uviedla, že nebola prítomná pri zapečatovaní volebnej dokumentácie.

Svedkyňa [REDACTED] uviedla, že o priznanie statusu pozorovateľky miestnej volebnej komisie požiadala sama predsedníčku volebnej komisie a prišla do volebnej miestnosti tesne pred ukončením volieb. Uviedla, že najskôr boli prepočítané obálky, počet sedel, boli oddelené platné hlasovacie lístky od neplatných, osobitne boli vyčlenené hlasovacie lístky na poslancov a na starostu. Hlasy na poslancov sa prepočítavali po dvojiciach, výsledky od začiatku sedeli, nevznikli žiadne spory. Hlasy na starostu sa prepočítavali po stovkách, keďže pri prvom sčítaní výsledky „nesedeli“, hlasy sa prepočítavali ešte dvakrát, kým komisia dospela k výsledku zaznamenanému v zápisnici. Uviedla, že pri zapečatovaní volebnej dokumentácie nebola prítomná.

Z výpovede [REDACTED], členky volebnej komisie, vyplynulo, že počas volebného moratória mali byť v obci distribuované materiály osočujúce niektorých kandidátov na poslancov, napríklad [REDACTED], pána [REDACTED], nevedela ale uviesť, kto ich rozširoval. Podľa jej vyjadrenia bol priebeh volieb bezproblémový, pri sčítaní hlasov boli prítomní členovia volebnej komisie a pozorovatelia. Pri sčítavaní poslaneckých hlasov boli členovia volebnej komisie rozdelení do dvojíc, pričom svedkyňa uvádza, že nemohla overiť skutočnosti, ktoré jej druhý z dvojice diktoval, ku kontrolnému sčítaniu hlasov nedošlo. Sčítanie hlasov na starostu bolo podľa názoru svedkyne „chaotické“, prvé sčítanie „nesedelo“, preto sa prepočítavali hlasy opätovne, asi 5 až 6-krát, kým volebná komisia nedospela opätovne k rovnakému volebnému výsledku. Po podpísaní volebnej zápisnice boli zapečatené hlasovacie lístky páskou opatrenou podpisom člena volebnej komisie, v takomto stave bola volebná dokumentácia ponechaná vo volebnej miestnosti.

Svedok [REDACTED] bol členom miestnej volebnej komisie, priebeh volieb považuje za bezproblémový. Sčítavanie hlasov prebehlo tak, že sa najskôr sčítali obálky, potom komisia pristúpila k sčítaniu hlasov na poslancov, pracovalo sa v dvojiciach, jeden diktoval, druhý písal, dvojice sedeli vedľa seba, vzájomná kontrola podľa jeho názoru bola možná. Po prvom sčítaní hlasov na starostu bol víťazom pán [REDACTED], ale „nesedel“ celkový počet odovzdaných hlasovacích lístkov, pri druhom a treťom sčítaní bol výsledok rovnaký, taký

ako je uvedený v zápisnici. Následne došlo k zapečateniu hlasovacích lístkov aj celej volebnej dokumentácie do plechovej urny.

██████████, zapisovateľka volebnej komisie, vo svojej výpovedi uviedla, že bola prítomná pri prepočítavaní hlasovacích lístkov, avšak aktívne sa prepočítavania nezúčastnila. Najprv komisia prepočítala hlasy na poslancov, pracovalo sa vo dvojiciach, jeden diktoval, druhý zapisoval, hlasovacie lístky sa prepočítali len raz. Pri sčítaní lístkov na starostu po prvom sčítaní bol víťazom pán ██████████, avšak pri celkovom sčítaní hlasovacích lístkov ich počet „nesedel“, pri druhom a treťom sčítaní už vyšiel taký výsledok volieb, aký je uvedený v zápisnici. Svedkyňa uviedla, že pozorovatelia, manželia ██████████, opustili volebnú miestnosť po prvom sčítaní hlasov na starostu, ostatní pozorovatelia ostali naďalej prítomní. Hlasovacie lístky boli zapečatené hnedou páskou, cez ktorú sa členovia volebnej komisie podpísali, následne sa uložili do plechovej urny, ktorá však zapečatená nebola. Urna sa nachádzala do 18. novembra vo volebnej miestnosti, následne svedkyňa s kolegyňou (██████████) hlasovacie lístky premiestnili do škatúl a uskladnili ich v archíve. Dňa 15. decembra 2014 vyzval pán ██████████, aby mu odovzdala volebnú dokumentáciu. Od 15. decembra 2014 do 22. decembra 2014 bola celá volebná dokumentácia v CO sklade zapečatená páskou, ktorú podpísal pán ██████████ a ██████████, CO sklad bol uzamknutý. Po vyžiadaní dokumentácie ústavným súdom (22. decembra 2014) ju pán ██████████ za prítomnosti svedkyne a ██████████ rozpečatil, spísali obsah dokumentácie a doručili ju ústavnému súdu.

Z výpovede ██████████, predsedníčky miestnej volebnej komisie, vyplynulo, že pred začatím sčítania hlasov dala pozbierať modré perá a rozhodla o umiestnení pozorovateľov vo volebnej miestnosti, ktorí nenamietali. Pri zisťovaní volebných výsledkov sa postupovalo tak, že sa najprv zapečatili prázdne hlasovacie lístky a prázdne obálky, prepočítali sa odovzdané obálky, počet sedel, oddelili sa neplatné hlasovacie lístky, platné sa začali sčítavať. Hlasovacie lístky na poslancov sa počítali tak, že sa pracovalo vo dvojiciach, jeden diktoval, druhý zapisoval, používali čiarkovú metódu. Uviedla, že pri prvom sčítaní hlasov na starostu vyšiel ako víťaz pán ██████████ celkový počet

hlasovacích lístkov však nesedel, preto nariadila ich opätovné prepočítanie po desiatkach, po treťom sčítaní bol výsledok rovnaký ako po druhom sčítaní a tento bol zaznamenaný i v zápisnici, ktorú podpísali všetci členovia volebnej komisie bez výhrad. Následne došlo k zapečateniu volebnej dokumentácie páskami, na ktoré sa členovia volebnej komisie podpísali, a uložila sa do plechovej urny vo volebnej miestnosti. Dňa 18. novembra 2014 presunula spolu s [REDAKOVANÉ] volebnú dokumentáciu v škatuliach do registratúrneho strediska, pán [REDAKOVANÉ] prítomný nebol. Mesiac po voľbách na výzvu pána [REDAKOVANÉ] mu volebnú dokumentáciu odovzdala, pričom táto bola následne uložená v škatuli opatrenej jej podpisom a podpisom pána [REDAKOVANÉ] v CO sklade. Po vyžiadaní dokumentácie ústavným súdom (22. decembra 2014) ju pán [REDAKOVANÉ] za prítomnosti svedkyne a [REDAKOVANÉ] rozpečatil, spísali obsah dokumentácie a bola doručená ústavnému súdu.

Ústavný súd, sumarizujúc poznatky získané z výsluchu svedkov, konštatuje, že pri sčítaní hlasovacích lístkov na poslancov obecného zastupiteľstva sa nepotvrdili žiadne skutočnosti spochybňujúce zákonnosť a ústavnosť volieb. Proti spôsobu prepočítavania hlasovacích lístkov nemal nikto z členov volebnej komisie či pozorovateľov výhrady, celkovo prebiehalo sčítanie hlasovacích lístkov bezproblémovo. Výsluchom svedkov teda neboli preukázané tvrdenia sťažovateľov na funkciu poslanca vo vzťahu k postupu volebnej komisie pri sčítaní hlasov odovzdaných kandidátom na poslancov.

Pokiaľ ide o sčítanie hlasovacích lístkov na funkciu starostu obce, zo svedeckých výpovedí vyplynulo, že prebehlo opakovane, pretože pri prvom sčítaní bol počet sčítaných hlasovacích lístkov väčší ako počet platných odovzdaných hlasovacích lístkov. Z tohto dôvodu nariadila predsedníčka miestnej volebnej komisie opakované prepočítanie hlasovacích lístkov, pričom výsledok dosiahnutý v tomto prepočítaní bol potvrdený ďalším kontrolným prepočítaním. Žiadny z členov volebnej komisie či pozorovateľov neuplatnil voči spôsobu a výsledku sčítania výhrady.

Na účely preskúmania námietky sťažovateľov o nesprávnom sčítaní hlasov si ústavný súd od Obecného úradu vo Vinodole vyžiadal kompletnú volebnú dokumentáciu, z ktorej

zistil, že podľa zápisnice miestnej volebnej komisie bolo vo volebnom okrsku (v obci Vinodol) zapísaných do zoznamu voličov celkom 1 580 osôb, z ktorých boli 1 078 voličom vydané obálky. Pre voľby starostu obce bolo odovzdaných 1 062 platných hlasovacích lístkov a pre voľby poslancov obecného zastupiteľstva 1 048 platných hlasovacích lístkov. V obci bol vytvorený jeden volebný okrsok, pričom voľby zabezpečovala miestna volebná komisia, ktorá plnila v zmysle § 15 ods. 5 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí aj úlohy okrskovej volebnej komisie. Miestna volebná komisia bolo osemčlenná, pričom všetci členovia komisie vrátane predsedníčky zápisnicu podpísali bez výhrad.

Podľa zápisnice miestnej volebnej komisie bolo pri voľbách starostu obce, ktorých sa zúčastnili dvaja kandidáti, v prospech sťažovateľa odovzdaných 482 platných hlasov a v prospech odporcu 580 platných hlasov. Volieb poslancov obecného zastupiteľstva sa zúčastnilo 36 kandidátov, z ktorých boli na základe platne odovzdaných hlasov za poslancov zvolení títo kandidáti:

1. ██████████ – 492 hlasov,
2. ██████████ – 435 hlasov,
3. ██████████ – 423 hlasov,
4. ██████████ – 410 hlasov,
5. ██████████ – 366 hlasov,
6. ██████████ – 360 hlasov,
7. ██████████ – 343 hlasov,
8. ██████████ – 332 hlasov,
9. ██████████ – 317 hlasov.

Ústavný súd preskúmal vyžiadanú volebnú dokumentáciu obce Vinodol a zistil, že táto obsahuje kartónovú škatuľu s označením „Vinodol“ s obsahom:

1. Zoznam voličov;
2. Odovzdané platné hlasovacie lístky pre voľby starostu obce Vinodol;
3. Odovzdané platné hlasovacie lístky pre voľbu poslancov Obecného zastupiteľstva obce Vinodol;

4. Nepoužité hlasovacie lístky pre voľbu starostu a poslancov Obecného zastupiteľstva obce Vinodol;

5. Odovzdané neplatné hlasovacie lístky pre voľbu starostu a poslancov Obecného zastupiteľstva obce Vinodol;

6. Zápisnica miestnej volebnej komisie o výsledku volieb v obci do obecného zastupiteľstva a starostu obce;

7. Zápisnica okrskovej volebnej komisie o hlasovaní vo voľbách do obecného zastupiteľstva a voľbách starostu obce;

8. Kandidátne listiny pre voľby poslancov Obecného zastupiteľstva obce Vinodol;

9. „Pomocné materiály“ volebnej komisie.

Volebná dokumentácia neobsahovala nepoužité ani odovzdané otvorené obálky.

Ústavný súd vykonal prepočítanie hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby starostu a zistil, že kandidát č. 1 [REDACTED] získal 482 platných hlasov a kandidát č. 2 [REDACTED] 580 platných hlasov. 13 hlasovacích lístkov bolo vyhodnotených ako neplatné.

Prepočítaním hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby poslancov obecného zastupiteľstva ústavný súd zistil tento volebný výsledok:

1. [REDACTED] – 462 hlasov,
2. [REDACTED] – 414 hlasov,
3. [REDACTED] – 408 hlasov,
4. [REDACTED] – 388 hlasov,
5. [REDACTED] – 350 hlasov,
6. [REDACTED] – 342 hlasov,
7. [REDACTED] – 328 hlasov,
8. [REDACTED] – 310 hlasov,
9. [REDACTED] – 301 hlasov.

Spolu 30 hlasovacích lístkov bolo neplatných a jeden odovzdaný hlasovací lístok sa nachádzal mimo obálky (taktiež vyhodnotený ako neplatný).

Na základe prepočítania hlasov ústavný súd konštatuje, že námietka sťažovateľov o nesprávnom sčítaní hlasov nie je opodstatnená vo vzťahu k voľbám starostu, ale je čiastočne opodstatnená vo vzťahu k voľbám poslancov obecného zastupiteľstva, keďže podľa výsledkov prepočítania ústavný súd zistil prakticky u všetkých zvolených poslancov iné počty odovzdaných hlasov, ako sú uvedené v zápisnici miestnej volebnej komisie. Ústavný súd ale zároveň zdôrazňuje, že zistené rozdiely v počte odovzdaných hlasov jednotlivým kandidátom na poslancov obecného zastupiteľstva v konečnom dôsledku nemajú vplyv na výsledok volieb, keďže aj podľa prepočítania uskutočneného ústavným súdom získali najvyšší počet hlasov zo všetkých kandidátov tí kandidáti (a teda mali byť zvolení), ktorí boli zvolení za poslancov obecného zastupiteľstva podľa zápisnice miestnej volebnej komisie.

III.1.2 K námietke porušovania volebného moratória

Sťažovatelia tvrdia, že v čase volebného moratória malo dôjsť k distribúcii propagačných letákov a materiálov jedného z kandidátov na starostu obce. Sťažovatelia argumentujú tiež čestným vyhlásením neúspešného kandidáta na starostu obce, v ktorom tento uvádza, že v deň konania volieb dostal propagačný leták kandidátov na poslancov obecného zastupiteľstva popísaný hanlivými a osočujúcimi výrokmi namierenými proti sťažovateľom. Sťažovatelia uvádzajú, že obdobné letáky boli umiestnené v rôznych častiach obce jednak v deň volieb, ako aj v deň prechádzajúci konaniu volieb, teda v čase volebného moratória. Porušenie volebného moratória namietajú sťažovatelia i vo vzťahu k príspevku odporcu na sociálnej sieti Facebook zo 14. novembra 2014.

Podľa § 30 ods. 1 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí volebná kampaň je činnosť politickej strany, nezávislého kandidáta, prípadne ďalších subjektov zameraná

na podporu alebo slúžiaca na prospech kandidujúcej politickej strany alebo nezávislého kandidáta vrátane inzercie alebo reklamy prostredníctvom rozhlasového a televízneho vysielania podľa odseku 4, hromadných informačných prostriedkov, plagátov alebo iných nosičov informácií.

Podľa § 30 ods. 2 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí kampaň sa začína 17 dní a končí sa 48 hodín pred začiatkom volieb. Vedenie kampane mimo určeného času je zakázané.

Podľa § 30 ods. 11 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí v čase 48 hodín pred začatím volieb a počas volieb je zakázané v rozhlasovom a televíznom vysielaní, v hromadných informačných prostriedkoch, v budovách, kde sídlia okrskové volebné komisie, a v ich bezprostrednom okolí vysielat alebo zverejňovať informácie o politických stranách a nezávislých kandidátoch v ich prospech alebo v ich neprospech slovom, písmom, zvukom alebo obrazom.

Podľa § 30 ods. 12 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí zverejňovať výsledky predvolebných prieskumov verejnej mienky možno najneskôr do siedmeho dňa pred dňom volieb.

Podľa § 30 ods. 13 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí členovia volebných komisií a pracovníci odborných útvarov nesmú poskytovať informácie o priebehu a čiastkových výsledkoch volieb, a to až do podpísania zápisnice o výsledku hlasovania.

Podľa § 30 ods. 14 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí počas volieb je zakázané zverejňovať výsledky volebných prieskumov.

Z legálnej definície volebnej kampane obsiahnutej v citovanom § 30 ods. 1 zákona o voľbách možno vyvodit', že jej podstata spočíva v „aktivite“, t. j. v činorodej iniciatíve buď politickej strany, alebo nezávislého kandidáta, príp. iných subjektov zúčastňujúcich sa

na volebnom procese, ktorá je zameraná na aktívne šírenie, zverejňovanie, resp. propagovanie či už kandidujúcej politickej strany ako takej, alebo jej kandidáta, príp. nezávislého kandidáta, spôsobom slúžiacim na jej (jeho) podporu a prospech. Účelom takejto aktivity je aktívne ovplyvňovať formovanie názoru voličov na volieb sa zúčastňujúcich kandidátov, ktorá by sa mala premietnuť do odovzdania voličského hlasu v prospech toho-ktorého kandidáta, resp. politickej strany (koalície). Volebná kampaň teda spočíva v aktívnom sprístupňovaní informácií o kandidátovi alebo politickej strane do dispozičnej sféry voliča s cieľom ovplyvniť jeho voľbu, pričom v súvislosti s porušovaním volebného moratória nie je podstatné, kedy mal volič subjektívne možnosť oboznámiť sa s danou informáciou, ale kedy sa táto informácia objektívne dostala do zorného poľa jeho záujmu (m. m. PL. ÚS 15/2013, pozri tiež PL. ÚS 12/2011).

Ústavný súd vo svojej judikatúre tiež uvádza, že zákaz volebnej kampane podľa § 30 ods. 2 zákona o voľbách predstavuje zásah zákonodarcu do slobody prejavu a práva na informácie (čl. 26 ods. 1 ústavy). Ustanovením zákazu podľa § 30 ods. 2 zákona o voľbách sa nastoľuje rovnováha záujmov medzi osobami uplatňujúcimi právo podľa čl. 30 ods. 4 ústavy a subjektmi práv podľa čl. 26 ods. 1 ústavy. Predmetom obmedzení v čase volebného moratória nie je akékoľvek správanie, ktorým sa uskutočňuje sloboda prejavu alebo právo na informácie, ale iba rozširovanie informácií súvisiacich s voľbami, a to len vtedy, ak obsahom prejavu je informácia natoľko závažná, že je v čase bezprostredne pred voľbami zjavne spôsobilá vyvolať zmenu rozhodnutia voličov odovzdať svoj hlas v prospech určitého kandidáta (m. m. PL. ÚS 3/99, PL. ÚS 5/03, PL. ÚS 40/2011). Ústavný súd v súvislosti s už uvedeným zároveň pripomína, že zákon o voľbách počas volebného moratória explicitne nezakazuje všetky formy volebnej agitácie, ale len tie, ktoré sú subsumovateľné pod už citované ustanovenia § 30 ods. 11 až 14 tohto zákona (PL. ÚS 63/2014).

V súvislosti s posudzovaním tejto námietky sťažovateľov ústavný súd zohľadnil aj ďalšiu svoju judikatúru (m. m. PL. ÚS 6/06), v ktorej na jednej strane uvádza, že zákon o voľbách neustanovuje explicitne zákaz nekalých praktík vo volebnej kampani, ale

na druhej strane zároveň zdôrazňuje, že z čl. 30 a čl. 31 ústavy, z § 30 ods. 1 zákona o voľbách, nepriamo z § 336a Trestného zákona (trestný čin volebnej korupcie) a z judikatúry ústavného súdu možno odvodiť istý minimálny, minimalistický, štandard férovosti volebnej kampane, ktorého rešpektovanie je žiaduce primerane zohľadňovať pri rozhodovaní o volebných sťažnostiach.

Bez potreby prehodnocovať doterajšiu judikatúru ústavný súd nad jej rámec uvádza, že nie každá neférovosť pri vedení volebnej kampane a nie každé porušenie volebného moratória musí vyvolať právne dôsledky (PL. ÚS 64/2014). Vo vzťahu k rozširovaniu volebných letákov v čase moratória v konkretizácii na vec sťažovateľov ústavný súd uvádza, že je dôležité, aby posudzoval obdobné námietky sťažovateľov pri rozhodovaní o volebných sťažnostiach s primeranou mierou zdržanlivosti, a to o to viac, že volebný leták v obci, ktorá má 1 580 oprávnených voličov a v ktorej sa väčšina obyvateľov navzájom pozná, spravidla sám osebe nie je spôsobilý bezprostredne a priamo ovplyvniť rozhodovanie voličov. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej už viackrát pri posudzovaní námietok sťažovateľov smerujúcich proti porušovaniu pravidiel volebnej kampane zdôraznil, že nemožno podceňovať voliča. Len intenzívnejší tlak na voliča prostredníctvom neférových praktík, by totiž podľa názoru ústavného súdu mohol byť spôsobilý ovplyvniť tvorbu jeho slobodnej vôle a zakladať tak volebnú vadu, ktorej dôsledkom by mohlo byť aj zrušenie výsledku volieb (m. m. PL. ÚS 78/2011).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd vyhodnotil námietku sťažovateľov o porušovaní volebného moratória distribúciou propagačných letákov zvoleného starostu obce a zvolených poslancov, ktoré mali obsahovať aj hanlivé a osočujúce výroky, za nedôvodnú.

Vzhľadom na v ostatnom období sa rozširujúce námietky proti uskutočňovaniu nekalej volebnej agitácie prostredníctvom internetu, resp. sociálnych sietí, považoval ústavný súd za žiaduce osobitne sa vyjadriť k tvrdeniu sťažovateľov o porušení volebného moratória [REDAKOVANÉ] prostredníctvom sociálnej siete Facebook.

Z už citovaného § 30 ods. 11 zákona o voľbách vyplýva, že počas volebného moratória je volebná kampaň zakázaná (len) v rozhlasovom a televíznom vysielaní a v ďalších hromadných informačných prostriedkoch. Ústavný súd v tejto súvislosti potvrdzuje svoj právny názor vyslovený v uznesení sp. zn. PL. ÚS 25/2015 z 18. februára 2015, podľa ktorého z povahy sociálnej siete Facebook ako rozsiahleho komunikačného webového systému, ktorý je primárne prostriedkom sociálnej komunikácie, a nie prostriedkom pravidelného informovania verejnosti, vyplýva, že túto sociálnu sieť nemožno považovať za hromadný informačný prostriedok, na ktorý by sa vzťahoval zákaz ustanovený v § 30 ods. 11 zákona o voľbách. Ústavný súd pripomína, že v zásade obdobný záver už formuloval vo veci vedenej pod sp. zn. PL. ÚS 42/2011, keď uviedol, že prístup verejnosti na sociálnu sieť Facebook je viazaný na registráciu prostredníctvom e-mailu s uvedením mena a hesla, t. j. je určitým spôsobom obmedzený, a preto nemožno informácie uverejnené na sociálnej sieti Facebook považovať za také, ktoré by práve vzhľadom na podmienky prístupu na túto sieť dosahovali rozsahom svojho rozšírenia medzi verejnosťou intenzitu porušenia § 30 ods. 11 zákona o voľbách.

Na tomto základe ústavný súd konštatoval, že námietka sťažovateľov o porušovaní volebného moratória odporcom prostredníctvom sociálnej siete Facebook je neodôvodnená.

Nad rámec uvedeného záveru ústavný súd zoberal na vedomie vyhlásenie právneho zástupcu sťažovateľov tvoriace obsah zápisnice z výsluchu svedkov 6. februára 2015, z ktorého vyplýva, že táto námietka smeruje proti [REDAKOVANÉ], a nie proti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] tak, ako to je uvedené v sťažnosti.

III.1.3 K námietke kupovania hlasov

Sťažovatelia tiež namietajú s poukazom na čestné vyhlásenia obyvateľov obce, že im bola prisľúbená určitá výhoda v prípade odovzdania svojho hlasu jednému z kandidátov

na starostu obce. Vychádzajúc z obsahu sťažnosti a návrhu sťažovateľov, uskutočnil ústavný súd 6. februára 2015 na Obecnom úrade vo Vinodole na účely preskúmania opodstatnenosti tejto námietky výsluch svedkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ].

Z výsluchu svedka [REDAKOVANÉ] vyplynulo, že mal približne 2 mesiace pred voľbami za hlas pre pána [REDAKOVANÉ] ponúknuté zimné pneumatiky od mladíka, ktorého nepozná. Na túto ponuku nereagoval. Má informácie, že aj iným voličom boli ponúkané nejaké výhody, avšak nič bližšie k tomu uviesť nevie. Pán [REDAKOVANÉ] mu nič osobne neponúkal.

Svedkyňa [REDAKOVANÉ] uviedla, že ju zastavila jedna pani v dedine a nabádala ju, aby volila „*mladšieho starostu*“, mala jej ponúkať nejaký tovar, ona s tým nesúhlasila.

Vychádzajúc z poznatkov získaných výsluchom svedkov, ústavný súd konštatoval, že sťažovateľom sa nepodarilo hodnoverne preukázať, že v priebehu volebnej kampane došlo k aktivitám, ktoré by sa dali označiť ako kupovanie hlasov. Pri vyhodnocovaní tejto námietky sťažovateľov v kontexte s ich návrhom na zrušenie výsledku volieb považoval ústavný súd za podstatnú aj tú skutočnosť, že bola formulovaná vo všeobecnej rovine, pričom navyše sťažovatelia v nej ani len netvrdili, že by odporca osobne sľuboval niekomu z voličov majetkový prospech.

III.2 Závery

Sumarizujúc svoje závery k jednotlivým námietkam, ústavný súd konštatuje, že dokazovaním nezistil také nedostatky v priebehu volieb, ktoré by svojou intenzitou mohli spochybniť či už výsledky volieb starostu obce, alebo výsledky volieb poslancov obecného zastupiteľstva. Výsledok volieb do orgánov samosprávy obce Vinodol podľa zistení ústavného súdu zodpovedá väčšinovej vôli oprávnených voličov prejavenej vo voľbách, čo v konečnom dôsledku neumožňuje, aby ústavný súd vyhovel návrhom sťažovateľov

a vyhlásil voľby do orgánov samosprávy obce Vinodol za neplatné. Ústavný súd preto podľa § 63 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde sťažnosti sťažovateľov zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. februára 2015